

เชื่อกับจริง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๑๖๘. เรื่อง “ความขี้เกียจ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกุญชรขอความเมตตาหลวงพ่อกุญชรช่วยชี้แนะด้วยค่ะ แต่ลูกก็ไม่แน่ใจว่าประสบการณ์ที่ลูกจะเล่านี้เป็นเรื่องไร้สาระหรือโดนความหลงหลอกหรือเปล่าเจ้าคะ

เวลาลูกเครียดงานลูกจะพยายามคิดว่า ปัญหาของมันคือเรามีความอยากที่จะให้ผู้ร่วมงานมีความสามารถทำงานส่วนของตน เราจะได้ไม่ต้องเหนื่อยแค้นงานที่หลัง ลูกพยายามใช้ปัญญาดับความอยากก็ทำให้หายเครียดได้ค่อนข้างเยอะเจ้าคะ

แต่มีวันหนึ่งที่ลูกมีความเครียดอีก ลูกก็จะใช้วิธีพิจารณาเหมือนเดิม แต่คราวนี้มีคำพูดผุดขึ้นมาในใจว่า “ความขี้เกียจ” ลูกตกใจมากกว่าความขี้เกียจมันมาเกี่ยวกับความเครียดอย่างไร แล้วมันก็เกิดความเข้าใจว่า เพราะเราขี้เกียจนี้แหละเราถึงเครียด เวลาที่ต้องแค้นงานคนอื่นหรือเก็บตกรงานที่คนอื่นทำ และลูกถามตัวเองว่า นี่เราขี้เกียจมากจนเครียดเขียวหรือ หรือมันไม่เชื่อว่าสาเหตุคือความขี้เกียจจริงๆ ค่ะ จนเมื่อคิดทบทวนก็ยอมรับว่ามันน่าจะใช่

จริงๆ แล้วในเรื่องการทำงาน ผู้ใหญ่เขามองว่าลูกตั้งใจทำงาน ขยัน ซึ่งลูกเองก็ไม่เคยเกีย่งงาน ใครให้ทำหน้าที่อะไรก็รับทำ แต่งานบางอย่างที่ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับผู้อื่นมากนัก ลูกกลับมักจะทำในหน้าที่สุดท้าย คืองานมันก็เสร็จเรียบร้อยดีค่ะ แต่เราต้องเหนื่อยและเร่ง แทนที่จะทำแต่เนิ่นๆ ตรงนี้ที่ทำให้ลูกรู้ว่ามีความคิดเกิดมาว่า ความขี้เกียจนั้นมันจะเป็นต้นตอของความเครียดต่างๆ แน่นนอนเจ้าคะ

ลูกรู้สึกได้ว่า เราได้เข้าใจตัวเองมากขึ้นว่ามีกิเลสอะไรที่เราอาจจะคิดว่าไม่ใช่ปัญหาหลักของเรา แต่จริงๆ มันเล่นงานเราตลอด แล้วเราก็ไม่เคยรู้ว่ามันอยู่เบื้องหลังเรื่องนี้ทำให้เกี่ยวกันได้ค่ะ

จริงๆ แล้วลูกเป็นคนขี้รำคาญคนนั้นคนนี้ ลูกก็เลยคิดมาตลอดว่า ปัญหาหลักของเราคือโทสะ ไม่เคยเห็นความขี้เกียจว่าเป็นปัญหาใหญ่ แม้ว่าตอนที่ทำงานเร่งนาที่สุดท้ายก็มักจะว่าตัวเองทุกทีว่าทีหลังอย่าทำอย่างนี้ แต่มันก็แก้ได้บ้างไม่ได้บ้างเจ้าคะ

ลูกขอรบกวนหลวงพ่อก่อนนี้เจ้าคะ ขอความเมตตาหลวงพ่อดีแนะหรือปฏิบัติต่อไปด้วยเจ้าคะ หากเรื่องที่ลูกเล่ามาไม่มีสาระอะไร ขอให้หลวงพ่อดอบสั้นๆ ก็ได้เจ้าคะ ขอพระคุณ

ตอบ : นี่คือนิยามเนาะ คำถามคือชีวิตประจำวัน ถ้าชีวิตประจำวันของเรา เราคุ้นเคยกับมัน เราคุ้นเคยกับชีวิตประจำวัน คุ้นเคยกับหน้าที่การงานสิ่งใด เราทำสิ่งใดแล้วเราจะเกิดความประมาท พอความประมาทเลินเล่อขึ้นมา ทำสิ่งใดผิดพลาดไปแล้วมันก็จะเสียใจทีหลัง ถ้ามันเสียใจทีหลังแล้วมันก็กลับมาทบทวนๆ ของเรา

มันอยู่ที่จิตนิสัย เขาบอกว่าเขาน่าจะเป็นคนโทสจริตเพราะคิดว่าตัวเองมีแต่ความโทสะ แต่ไม่คิดว่าเพราะความขี้เกียจขี้คร้าน

ความขี้เกียจ เห็นไหม คนขี้เกียจกลับมาขยันก็ได้ คนขยันกลับไปขี้เกียจก็ได้ ความขี้เกียจหรือความขยันมันเกิดขึ้นเป็นชั่วคราวชั่วคราว มันเป็นอารมณ์ความรู้สึก ถ้าอารมณ์ความรู้สึกของคนถ้ามันปลอดภัยไปมันก็ขยันขันแข็งก็ได้ แต่ถ้าคนมันเฉื่อยชาถึงเวลาแล้วมันเห็นประโยชน์ของมัน เห็นไหม

ฉะนั้น เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนให้มีสติ ให้มีสติมีการระลึกตัวตนอยู่ตลอดเวลา แล้วถึงเวลาแล้วถ้าเราจะกำหนดพุทโธหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าทำงานอยู่มันว่างงาน ทำอย่างนี้ได้ นี่เราพัฒนาของเราขึ้นไปเรื่อยๆ

ขณะที่เราใช้สติใช้ปัญญาตรวจสอบตัวเราตลอดๆ มันเลยมีคำพูดขึ้นมาไง คำพูดขึ้นมาว่า “ความขี้เกียจๆ” ถ้าความขี้เกียจมันทำจบแล้วมันก็สำเร็จไปได้ พอสำเร็จแล้วไม่มีงานสิ่งใดคั่งค้าง มันก็ไม่มีสิ่งใดที่จะมากวนใจ ถ้าไม่มีสิ่งใดกวนใจมันก็เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้นนะ แต่มันเป็นอนุบาล มันเป็นพื้นฐาน เป็นเรื่องเริ่มต้นของเรา

ถ้าคนขยันหมั่นเพียร คนทำสิ่งใดให้มันรอบคอบ ทำสิ่งใดสำเร็จไปเป็นขั้นเป็นอันขึ้นไป ใ้อสิ่งที่จะมากอดตันใจมันก็ไม่ มี ถ้าสิ่งที่มันกอดตันใจเรามันมี มันจับแพะชนแกะ จับแพะชน

แกะขึ้นคือว่าบอกว่า ตัวเองเป็นโทษจริตต่างหาก ไม่คิดว่าตัวเองจะเป็นคนขี้เกียจ แล้วเวลาคิดว่าตัวเองเป็นคนที่ยั่งยืนแข็ง เจ้านาย ไครมอบหน้าที่สิ่งใดเราจะขยันขันแข็ง

ไฉนนี่มันเป็นเรื่องสังคม เป็นปัญหาสังคมที่เราต้องเผชิญหน้า แต่เวลาถ้ามันเป็นความรู้สึกนึกคิดมันเป็นเรื่องส่วนตัวของเรา มันเป็นเรื่องความเห็นของเราในหัวใจของเรา เราเก็บไว้ในหัวใจของเรา เห็นไหม คนเรารู้หน้าไม่รู้ใจ เราคิดว่าความคิดของเรา นิสัยใจคอของเราอยู่ข้างใน เราจะปกปิดได้ แต่มันปกปิดได้มันปกปิดคนอื่นได้ไฉ

แต่ตัวเราถ้าเราจะพัฒนามันเป็นอย่างนี้ เวลานั้นภวานาเรามันจะไปรู้ หรือความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาตีแผ่ ตีแผ่ด้วยสติด้วยปัญญาของเราเองว่า เราเป็นคนอย่างไร เราขาดตกบกพร่องอย่างไร เราควรแก้ไขอย่างไร คนเราที่เรามาประพฤติปฏิบัติกันนี้เพราะเราจะมาแก้ไขตัวเรากันไฉ

ถ้าเราแก้ไขของเรา เราแก้ไขสิ่งที่ว่า สิ่งใดที่มันเป็นความขี้เกียจขี้คร้าน มันเป็นความประมาทเลินเล่อ มันเป็นความคุ่นชินต่างๆ เราก็ตั้งสติ เราก็พยายามทำของเราให้เป็นปัจจุบันตลอด ถ้ามันเป็นปัจจุบันตลอด มันทำสิ่งใดทำด้วยความรอบคอบสำเร็จไปแล้วนะ มันก็ไม่มีอะไรตกค้างในใจ

จะบอกว่ามันเป็นธรรมชาติก็ได้ ถ้าเป็นธรรมชาติ ถ้าเราตริตรอง เราใคร่ครวญตัวเราตลอดเวลา มันมีคำตอบตอบมา

ในพระไตรปิฎก ในธรรมะบอกเลย นี้ธรรมะเกิด แต่เวลาเราอยู่กับหลงตา หลงตาท่านบอกว่ากิเลสเกิด พอกิเลสมันเกิดขึ้นมาแล้ว มีอะไรเกิดขึ้นมาแล้วมันอยากได้อยากดีไปอย่างนั้นนะ แต่จริงๆ แล้วมันเป็นธรรมะเกิด ธรรมะเกิดมันเป็นแค่ฟ้าแลบ ผัวะ! ธรรมะเกิด แต่ไฉ้ความไปผูกพันนะ ไฉ้ความไปผูกพัน ไฉ้คนที่ไปไตร่ตรอง ไฉ้ความอยากได้อย่างนั้นนะ นั่นคือตัณหา

หลงตาเป็นพระอรหันต์ เวลาท่านใคร่ครวญดูแล้วท่านถึงบอกว่านั้นนะกิเลสเกิด เกิดเพราะอะไร เกิดเพราะว่ามันผูกพันขึ้นมาแล้วเราอยากให้มันเกิดเยอะๆ ไฉ่ อยากให้มันเป็นอีกๆ นั้นนะกิเลส

พอกิเลสแล้ว พอคำว่า “เป็นกิเลสเกิดแล้ว” เราจะได้ไม่ต้องไปคร่ำครวญเรียกร้องสิ่งนี้ อีกรึ ถ้าเราไม่คร่ำครวญเรียกร้องสิ่งนี้ สิ่งนี้มันก็มาบีบคั้นเราไม่ได้ไง นี่กิเลสเกิด กิเลสเกิดอย่างนี้ไง

จะบอกว่า เวลามันผุดขึ้นมา มันเป็นคำผุดขึ้นมาว่า “ชี่เกียด” แล้วตัวเองก็ตกใจมากเลยล่ะ เพราะว่าตัวเองคิดว่าตัวเองไม่ชี่เกียด ตัวเองเป็นคนขยันขันแข็ง แต่เวลาข้อเท็จจริงมันยืนยันว่าชี่เกียด แล้วเขาก็มาใคร่ครวญของเขาเองไง พอใคร่ครวญไปใคร่ครวญมา เออ! ก็จริง เวลาใคร่ครวญไปใคร่ครวญมาแล้วมันเอาตัวไม่รอดไง มันต้องยอมรับความจริงว่า เออ! ใช่ เราเป็นคนชี่เกียดเหมือนกัน ชี่เกียดเพราะความต้องการให้คนอื่นทำงานสำเร็จมาทุกอย่าง เราถึงไม่ต้องไปแก้งานเขา เราไม่ต้องไปค่อมครองดูแลเขา เขาเป็นคนดีตลอด ถ้าเขาเป็นคนดี ทำงานสำเร็จหมดนะ ตำแหน่งหน้าที่การงานเขาก็จะเจริญไปกว่าเดิม

คนที่ทำสิ่งใดเป็นคนขยันหมั่นเพียร คนที่รับผิดชอบ ตำแหน่งหน้าที่การงานเขาจะก้าวหน้าไปเรื่อยๆ นะ เพราะคนที่เป็นเจ้าของ เจ้าขององค์กรหรือเป็นผู้บริหารเขามองคนออกทั้งนั้นนะ ผู้ที่เป็นหัวหน้าเขาผ่านจากเป็นผู้ช่วยมา แล้วเขาเป็นผู้ช่วยมาก่อนกว่าจะเป็นหัวหน้า เขามองออกทั้งนั้นนะ พอเขามองออกแล้ว ถ้าเป็นหัวหน้าที่ดีเขาต้องการคนที่ดี เขาก็จะให้ตำแหน่งหน้าที่การงานเกิดขึ้น

เราจะบอกว่า ถ้าเขาเป็นลูกน้อง เขาเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา เราก็มีเมตตาไปกับเขา ถ้าเขาเป็นคนดีเขาก็จะเจริญพัฒนาของเขาไป ถ้าเราเป็นคนดี เราก็จะเจริญพัฒนาของเราไป มันอยู่ที่การพัฒนาตัวเราขึ้นไปนะ เราต้องทำขยันหมั่นเพียรมากกว่านี้ ทำดีมากกว่านี้

เพราะธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความดีที่ยิ่งไปกว่านี้ยังมีอยู่ ความดีที่ยิ่งกว่านี้ยังมีอยู่ เราทำคุณงามความดีขนาดไหน ความดีที่ยิ่งกว่านี้ ความดีที่ยิ่งกว่านี้อรเราอยู่ข้างหน้า แล้วเราก็เป็นคนอยากมีมรรคมีผล เราอยากมีคุณธรรมในใจของเรา เราก็ต้องพยายามทำคุณงามความดีของเรา

ใช่ ถ้ามันบอกว่ามันจะเหนื่อยมันจะยาก ทำแล้วมันเหนื่อยมันยาก เหนื่อยยากทั้งนั้นนะ งาน คำว่า “งาน” หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้ายังไม่ได้ภาวนาเอาชีวิตเข้าแลกนะ อย่าเพิ่งพูดว่าทำงานอุกฤษฏ์ ทำงานใหญ่โตนัก

เวลาของเรา หน้าทีการงาน งานทางโลกนะ พอเราทำงานเราสิ้นชีวิตไป คนอื่นเขาจะทำต่อเนืองไป งานทางโลกนี้ไม่มีที่สิ้นสุดหรอก

แต่เวลาทำงานทางธรรมๆ การจะฆ่ากิเลส ธรรมะอยู่ฟากตาย ธรรมะอยู่ฟากตาย คนภาวนาไปแล้วมันจะมีอุปสรรคทั้งนั้นนะ เวลาอุปสรรคขึ้นมา เอาชีวิตเลยนะ เอ็งต้องตายนะ เอ็งทำอย่างนี้เอ็งต้องตาย หรือบางทีมันบิดเบือนให้เราเห็นผิด เราทำผิดพลาดไปจนต้องเสียชีวิตก็มี นี่พูดถึงเวลาจะต่อสู้กับกิเลส เอาชีวิตเข้าแลกมา ธรรมะถึงอยู่ฟากตายไป นี่เอาชีวิตเข้าแลก

ท่านบอกว่า ถ้ายังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติจนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ ว่างานนี้มันเป็นความที่ลำบากนัก งานนี้เป็นงานที่อุกฤษฏ์นัก อย่าเพิ่งพูด มันยังมีงานมากกว่านี้ ยังมีงานหนักกว่านี้ ยังรอเราอยู่ข้างหน้า ถ้าเรามีสติมีปัญญาจะเอาชีวิตของเรา เอาหัวใจของเราพ้นจากกิเลส มันจะมีปัญหาต่อไปมหาศาล

นี่ก็เหมือนกัน ย้อนกลับมาที่คำถาม คำถามที่บอกว่า เขาพยายามใคร่ครวญๆ อยู่แล้ว มันมีความคิดผุดขึ้นมาว่า “ชี้เกี้ยว”

“ชี้เกี้ยว” มันเป็นธรรมนะ มันเป็นธรรมหมายความว่า เราระลึกได้เอง เรารู้ได้เอง ไม่มีใครมาบอกว่าเราชี้เกี้ยว ถ้าเราทำหน้าที่การงานอยู่ในองค์กรของเรา แล้วมีใครมาชี้หน้าว่าเราเป็นคนชี้เกี้ยว เราเป็นคนไม่ดี โอ้ย! เราโกรธเขาน่าดูเลยนะ เราจะไม่พอใจเลยว่าคนคนนั้นจับผิดเรา คนคนนั้นคอยจะทำให้เราเสียหาย ถ้าคนอื่นบอกมันจะมีความโต้แย้งไป แต่ถ้ามันเกิดจากหัวใจของเรา เกิดจากความคิดของเรา นี่ถึงว่าธรรมเกิดๆ เกิดจากภายในของเรา มันไม่ใช่ใครมาชี้ความบกพร่องของเรา ไม่มีใครมาคอยจับผิดเรา เราเป็นคนจับผิดตัวเราเอง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอย่างไร ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้นหรือค้ำความผิดของตน ตนเท่านั้นพยายามแสวงหาความบกพร่องของตน แล้วถ้าเราเห็นว่าความบกพร่องของตน เราเห็นเอง ถ้าเรามีสติปัญญา เราจะแก้ไขเราเอง เราจะไม่คอยไปชี้ไปบอกใครเลยว่าใครคอยจับผิดเรา นี่ถ้ามันเป็นธรรม เป็นธรรมอย่างนี้ เป็นธรรมคือไม่มีช่องว่าง ไม่มีช่องว่างให้ใครมา

เสียม ใครมาทำให้เรามีปัญหากับคนนั้นคนนี้ มันไม่มีใครสามารถจะเสียมให้เรามีปัญหากับใคร
ก็แล้วแต่

แต่ถ้าเป็นธรรม เป็นธรรมของเรา เราตัวเองเห็นเองจากภายใน นี่เป็นธรรม แต่ถ้าเป็น
โลกๆ เราเจอหมู่คณะดีๆ เจอเพื่อนแท้ เจอเพื่อนดี เจอหัวหน้าที่ดี เขาก็คอยสั่งคอยสอนเรา
คอยพัฒนาเรา ถ้าเราเข้ากันได้ เรายังเห็นคุณงามความดีของเขา เราก็รับฟังเขา

ถ้าวันไหนกิเลสมันขึ้นมานะ “อู๊ย! คนคนนี้คอยกลั่นแกล้งเรา คนคนนี้คอยจับผิดเรา คน
คนนี้ไม่จริงใจกับเรา”

โอ้โฮ! คำสอนจะดีขนาดไหนมันก็ไม่ฟัง คำสอนจะดีขนาดไหน กิเลสมันบิดพลิ้วเลย
กลายเป็นว่าเป็นความใส่ความ เป็นการทำให้เราเสียหาย กิเลสมันบิดให้เราเลย จากคนที่ดีๆ
กลายเป็นคนที่มีปัญหาต่อกัน เห็นไหม นี่คือกิเลสเพราะมันมีช่องว่าง เพราะมันไม่ใช่ชอตตา หิ
อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เกิดจากปัญญาของเรา เกิดจากภายในของเรา ไม่มีช่องว่าง
ให้ใครเข้ามาเสียมได้ว่ามีคนอื่นคอยรังแกเรา คนนี้คอยทำให้เราเสียหาย นี่ไง ถ้ามันพิจารณา
เป็นจริงๆ ถ้ามันเป็นความจริง แล้วเขาก็มาใคร่ครวญของเขาเองจริงๆ ว่ามันเป็นเช่นนั้นจริง
หรือไม่ เพราะเขาไม่คิดเขาไม่เชื่อว่าเขาเป็นคนขี้เกียจ แต่พอพิจารณาไปแล้ว... ไซ้ ไซ้

พอไซ้ขึ้นมา เราก็เห็นถึงความบกพร่องของเราไง เราก็แก้ไขของเราต่อเนื่องไปไง ถ้า
พัฒนาขึ้นไปแบบนี้มันก็จะดีขึ้น มันพัฒนาขึ้น มันให้ไปเห็นว่า เราเป็นมนุษย์เกิดมาพบ
พระพุทธศาสนา แล้วเราใคร่ครวญตามสัจจะตามความจริงที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
สั่งสอน แล้วทำแล้วมันจะเกิดประโยชน์กับเราอย่างนี้ มันเกิดประโยชน์กับเรา เกิดประโยชน์
ภายในของเรา เกิดประโยชน์ให้เราพัฒนาของเราเพื่อประโยชน์กับเรา แต่ถ้ามันเป็นเรื่องโลกๆ
นั่นก็เป็นอีกปัญหาหนึ่ง

นี่พูดถึงว่า ถ้าเวลามันความคิดเกิดขึ้นจากภายในว่าเราเป็นคนขี้เกียจ แล้วเราเองก็
“อู๊ย! ฉันเป็นคนขยันนะ หน้าที่การงานเจริญเติบโตน่าดูเลย ฉันเป็นคนดีมาก”...ธรรมดา
ธรรมดาของคนก็ว่าตัวเองดีกว่าคนอื่น

แต่ถ้าเป็นจริง เป็นความจริงความจ้ง เป็นตามข้อเท็จจริง ดีมาก ดีน้อย ดีเลิศ ดีที่สุด ดีแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดีจนพ้นจากความดีไป นั่นเป็นความปรารถนาของชาวพุทธ จบ

ถาม : ข้อ ๒๑๗๐. เรื่อง “มันคาใจ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกี่เคารพ ลูกได้ไปเข้าค่ายดูแลสุขภาพกับหมอคนหนึ่งในเรื่องดูแลสุขภาพยา ๙ เม็ด ตามที่ท่านสอน ลูกก็ไม่สงสัยอะไร แต่ที่ทำให้ลูกคาใจสงสัยคือท่านบอกว่า ท่านมีความเชื่อว่ามีหาบุรุษคนหนึ่งคือพระโมคคัลลานะ และพระองค์หนึ่งคือพระสารีบุตร ลูกก็เลยเขียนคำถามไปว่า ท่านเหล่านั้นเป็นพระอรหันต์แล้วจะมาเกิดได้อย่างไร

ท่านก็ตอบว่า ผู้ที่ไม่มาเกิดอีกคือบริณีพพาน แต่ถ้าไม่เข้าบริณีพพานก็สามารถเลือกได้ว่าจะมาเกิดอีกหรือจะมาสร้างบารมีต่อ บำเพ็ญพระโพธิสัตว์ต่อได้

ลูกนั้นสับสน งง จึงตัดสินใจถามหลวงพ่อ โปรดเมตตาเป็นปัญญาลูกด้วย กราบขอบพระคุณหลวงพ่อกี่เคารพ

ตอบ : นี่คำถามเนาะ คำถามอย่างนี้มันเป็นคำถามทางโลกๆ ทางโลกๆ หมายความว่าสงสัยทั้งหมด คือว่าสังคัมของชาวพุทธ สังคัมของชาวพุทธนะ ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบริณีพพาน แล้วพระหลวงตาองค์หนึ่ง เวลาพระที่เขาเสียใจใจ พระสมัยพุทธกาล ที่พระกัสสปะจะมากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นพระอรหันต์ก็ปลงธรรมสังเวชคือเศร้าใจ เป็นพระอนาคามี พระสกิทาคามีก็มีความเศร้าใจ แต่ถ้าเป็นพระปุณฺณก็คร่ำครวญร้องไห้อยู่

พระหลวงตาองค์หนึ่งก็บอกว่า “จะไปร้องไห้ทำไม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบริณีพพานไปนะแสนดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่นะ โอ๊ย! คอยจ้ำจี้จ้ำไชลำบากไปหมดเลย”

จนให้พระกัสสปะมีความสะเพื่อนใจมาก เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพิ่งบริณีพพาน ยังมีพระจวบจ้วงศาสนาได้ขนาดนั้น ถึงได้ตั้งสัจจะว่าจะทำสังคายนา

เวลาทำสังคายนา การทำสังคายนามันต้องการพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ แต่พอรวบรวมได้ ก็รวบรวมได้พระอรหันต์ ๔๙๙ องค์ ยังขาดอีกองค์หนึ่ง แล้วขาดไม่ได้ด้วย ขาดไม่ได้คือพระอานนท์ พระอานนท์ท่านเป็นพระโสดาบัน

ท่านก็กำหนดวันทำสังคายนา ก็รอจนพระอานนท์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ พอสำเร็จเป็นพระอรหันต์ พระอานนท์ดำเนินไปไพล่ขึ้นมาท่ามกลางการสังคายนา การสังคายนานี้สังคายนาเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด สังคายนามาแล้วอีก ๒๐๐ ปีต่อมา สังคายนาครั้งที่สองถึงได้จดจารึกกันมา การจดจารึกกันมาอย่างนี้

นี่ธรรมและวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจดจารึกกันมาบอกว่า ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วไม่กลับมาเกิดอีกแน่นอน ไม่มีพระอรหันต์ที่ไหนกลับมาเกิดอีก ไม่มี ไม่มีหรอก

แต่ตอนที่ทำสังคายนาเสร็จแล้วมีพระองค์หนึ่ง จำชื่อไม่ได้ เป็นพระผู้ใหญ่ พระกัสสปะบอกว่า ต่อไปนี้ให้สงฆ์เรียบเรียงร้อยกรองแล้วให้สั่งสอนตามนี้

พระทางนั้นบอกว่า ให้ที่สังคายนาก็สังคายนาไป แต่ที่เขาได้รับฟังจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาจะพูดตามนั้นไป

นี่เราจะบอกว่า เริ่มต้นตั้งแต่ทำสังคายนามันก็เกิดเป็น ๑๘ นิกาย เกิดเป็นมหายาน เกิดเป็นมหายาน สิ่งที่ว่าความเชื่อๆ ใจ ความเชื่อของมหายาน มหายานคือพวกอภิปรัชญา ตามแต่ที่อาจารย์จะสั่งสอนตามนั้นใจ

แต่ของเรา เราเถรวาท เถรวาทคือถือพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์นั้น ถ้าพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์นั้นสังคายนามาเป็นธรรมวินัยแล้ว ถ้าเป็นพระโสดาบันเกิดอีก ๗ ชาติ ถ้าเป็นพระสกิทาคามีเกิดอีก ๑ ชาติ ถ้าเป็นพระอนาคามีไม่เกิดอีกแล้ว ถ้าเป็นพระอนาคามีจะไปเกิดบนพรหมแล้วสำเร็จไป ถ้าเป็นพระอรหันต์ ใจเริ่ดกลับมาเกิดอีกไม่มี เว้นไว้แต่หันซ้ายหันขวา ถ้าหันซ้ายหันขวา เขาบอกเขาเป็นพระอรหันต์ แต่เขากลับมาเกิดอีก

เป็นไปไม่ได้ที่พระอรหันต์นิพพานไปแล้วจะกลับมาเกิดอีก

แล้วบอกว่า พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรกลับมาเกิดอีกเป็นคนนั้นคนนี้ เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ ไม่มี

แต่เขาบอกว่า เขาพูดอยู่ พระองค์หนึ่ง เราได้ยินมานานแล้วล่ะว่าเขาบอกว่าเขาเป็น พระสารีบุตรกลับชาติมาเกิด

ถ้าเป็นพระสารีบุตรกลับชาติมาเกิด พระสารีบุตรเป็นพระอรหันต์สิ้นกิเลสไปแล้วจะมา เกิดได้อย่างไร แล้วถ้ามาเกิดเป็นอย่างนั้นเป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้

แต่เขาบอกว่า ท่านตอบว่าต้องเป็นปรินิพพาน ถ้ายังไม่ปรินิพพาน

เป็นพระอรหันต์นะ เป็นพระอรหันต์ เวลาเถรวัฑฒนา เพราะพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ที่ทำสังคายนาอยู่ในพระไตรปิฎก มันมีสอุปาทิเสสนิพพานกับอนุปัตติเสสนิพพาน คือพระ อรหันต์ที่ยังดำรงชีพอยู่ กับพระอรหันต์ที่ปรินิพพานเข้าสู่เป็นความสะอาดบริสุทธิ์ที่ไม่เห็น ตัวตนเลย

แต่ถ้ายังมีชีวิตอยู่ เพราะสอุปาทิเสสนิพพาน คือมนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ พอ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์คือขัดเกลา กิเลสออกจากใจทั้งหมด พอออกจากใจทั้งหมด สิ่งที่เหลือไว้นั้นนี่คือสอุปาทิเสสนิพพาน คือ สิ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ ที่ยังดำรงชีพอยู่

พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่กับพระอรหันต์ที่ปรินิพพาน ถ้าปรินิพพานไปแล้วไม่มี เพราะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพญามาร เวลาพญามาร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าเทศนาว่าการจนลูกศิษย์เป็นพระอรหันต์แล้วสิ้นชีวิตไป มารค้นคว้า มารค้นจนฝุ่นตลบไป เลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า มารเอ๋ย เธออย่าค้นให้เสียเวลา ไม่มีสิทธิ์ เป็นไป ไม่ได้ที่เธอจะรู้เรื่องอย่างนั้นได้

นี่อยู่ในธรรมวินัยนะ ธรรมวินัยนะ ดูสิ เวลาวังคี่สะเขาเป็นหมอดู เหมือนที่เขาไปหาหมอดู หมอดูเขาบอกเลยว่าเขารู้หมดเลยว่าใครจะไปเกิดที่ไหนๆ เขาทายได้หมด

ทีนี้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาหัว กะโหลกมา ๓ หัว เพราะเขาต้องเคาะ แล้วเขาจะรู้ว่าไปไหนหมด

เคาะอันแรก นี่ตกรอก

พระพุทธเจ้าบอก ใช่

เคาะคนกลาง บอก นี่ไปสวรรค์

บอกใช่

พอเคาะกะโหลกพระอรหันต์ เคาะป๊อกๆ ไม่มีรู้หรือ รู้ไม่ได้

นี่อยู่ในพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกมันเป็นธรรมวินัย เป็นความเชื่อใจ ถ้าเป็นความเชื่อ

ที่นี้พอเป็นความเชื่อ เขาบอกว่า พระสารีบุตรมาเกิดเป็นพระองค์หนึ่ง

เขาพูดมานานแล้ว พระที่เขาศึกษามาตามธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหัวเราะเยาะทั้งนั้นนะ หัวเราะเยาะ ถ้าหัวเราะเยาะแล้ว เขาจะพูด เวลาเทศนาว่าการมันไม่เข้าสู่มรรคหรือ เขาบอกว่า สมานิลลับตา สมานิลืมตา อะไรนั่นนะ ถ้าเป็นกรรมฐาน สมานิลลับตาจะไม่มีปัญญา เขาบอกเขาสมานิลืมตา

ลืมตากับหลับตามันเกี่ยวอะไรกับปัญญา มันเกี่ยวอะไรกับปัญญา

เปิดตาใจสี้ใจบอดต่างหากที่ไม่มี ใจเบิกบาน ใจเปิดกว้างต่างหาก นั่นถ้ามันเป็นความจริง เป็นความจริงอย่างนั้นนะ

เราบอกว่า ถ้าเป็นความเชื่อ เรื่องอย่างนี้มันเป็นความเชื่อ ถ้าความเชื่อ เราจะไปปลงล้างความเชื่อของฝ่ายมหายานเขาไหม ถ้าฝ่ายมหายานเขามีความเชื่อของเขา เพราะเขามหาหลวงตาใจ บอกระอรหันต์ยังเกิดได้อีก

หลวงตาท่านนั่งหัวเราะ มาหาที่สวนแสงธรรม พวกมหายานนะ บอกว่า พระอรหันต์นะ จะเกิดอีกก็ได้ จะไม่เกิดก็ได้ ถ้าพระอรหันต์จะเกิดก็เกิดมาเพื่อจะมาช่วยโลก

คำว่า “เกิดก็ได้ ไม่เกิดก็ได้” นี่มันเป็นความเชื่อ แต่ถ้าความจริงละ ความจริงเกิดได้หรือในเมื่อไม่มีวิชา ไม่มีเชื้อไข เห็นไหม คุณสิ เวลาคู่สมรส ผู้ที่เป็นหมันยังมีลูกไม่ได้เลย ถ้ามันเป็นหมันจะมีลูกได้อย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อกิเลสมันไม่มีแล้วมันจะเกิดได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้หรอก ใ้ที่ว่า จะมาเกิดเป็นคนนั้นคนนี้มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นพระอรหันต์จริงๆ นะ แต่ถ้าเป็นเทวทัตมาเกิดนี้ได้ เพราะเทวทัตเป็นฉานโลกีย์

มันไม่มีหรอก มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ด้วยความเชื่อ ด้วยทางทฤษฎี ถ้าทฤษฎีนี้ เอาเถรวาทนะ เอาธรรมและวินัยของฝ่ายเถรวาทของเราเอามาพิสูจน์ ในพระไตรปิฎกมีตรงไหน บ้างที่บอกว่าพระอรหันต์ตายแล้วกลับมาเกิดอีก มีที่ไหนบ้าง...ไม่มี นี่พูดถึงพระไตรปิฎกนะ นี่ ความเชื่อนะ

แต่ถ้าเป็นความเชื่อของเขา ความเชื่อของเขา คำว่า “อจาริยวาท” อจาริยวาทมันถือ ตามอาจารย์ แล้วอาจารย์มีคุณธรรม มีวุฒิภาวะมากน้อยแค่ไหน มันก็เชื่อตามๆ กันไปไง นี่พูด ถึงความเชื่อ มันไม่ใช่ความจริง ถ้าเป็นความจริง ความจริงจะเข้าสู่ตรงนี้

บอกว่าพระโมคคัลลานะมาเกิดเป็นมหาบุรุษคนหนึ่ง แล้วบอกว่าพระสารีบุตรมาเกิด เป็นพระองค์หนึ่ง แล้วเขาบอกว่าเกิดได้

เพราะคำว่า “เกิดได้” คนที่เขาศึกษาทางวิชาการมาแล้ว ถ้าเขาจะไปฟังธรรมๆ เขาเริ่ม สงสัยแล้ว ที่มา ที่มามันแตกต่างกันใหม่ เราจะลงใจอย่างไร แล้วพอที่มามันแตกต่างกันนี้ มัน เหมือนกับเริ่มต้นก็โกหก เริ่มต้นว่าคนโกหกพูดธรรมะมันจะเป็นความจริงได้อย่างไร ธรรมะของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน ถ้าผู้ใดยังโกหกมดเท็จอยู่ จะพูดความจริงไม่มี

แล้วพระองค์นั้นบอกว่าอดีตชาติเขาเป็นพระสารีบุตร

เออ! แค่นี้ละ เรื่องธรรมะเขาต้องเอากล่องจุลทรรศน์ส่องชัดๆ เลยละ แล้วความเป็นจริง ของเขา เพราะมันก็มาตรงนี้มาบอกว่า สมาธิสี่มตา สมาธิห้ามตา ถ้าสมาธิอย่างนี้ สมาธิห้ามตา

แต่ในพระไตรปิฎก ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยการกลั่นกรอง ของพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์นะ จะบอกว่า ถ้าเป็นมิชฌาสมาธิ สมาธิที่ขาดสติ มิชฌาสมาธิ สมาธิ ที่ขาดสติ การตกภวังค์ไป อันนั้นจะเข้าสู่มรรคไม่ได้ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ สมาธิที่สะอาดถูกต้องดี

งาม สัมมาสมาธิจะเป็นพื้นฐานให้เกิดวิปัสสนา ถ้าเป็นพื้นฐานให้เกิดวิปัสสนา นี่ถ้าพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์กลับกรองแล้วท่านจะพูดออกมาเป็นมัจฉากับสัมมา ทำผิดและทำถูก

ไม่ใช่เปิดตากับหลับตา ถ้าหลับตานั่นไม่ใช่ เปิดตากับหลับตามันไม่มีเหตุผลใดๆ เลย เพราะกรรมฐานเราเดินจงกรมก็ลืมตา ใครเดินจงกรมด้วยการหลับตา ไม่มีหรรอก การเดินจงกรมด้วยการลืมตามันก็เข้ากับสมาธิลืมตา แล้วนั่งสมาธิด้วยการหลับตา อ้าว! หลับตาก็หลับตา หลับตาเพื่อการทำสมาธิได้ง่าย ลืมตา ภาพมันเข้ามาในสายตา มันทำให้เราทำสมาธิได้ยาก เราต้องการ หนึ่ง ทำสมาธิได้ง่ายขึ้น ทำสมาธิได้มั่นคงขึ้น แล้วทำสมาธิไว้เพื่อฝึกหัดเกิดปัญญา ถ้าเกิดปัญญาขึ้นไป นี่กรรมฐานสอนอย่างนี้

นี่พูดถึงนะ ถ้าเป็นความเชื่อ ความเชื่อ เราจะบอกว่า ถ้าเราบอกมันไม่จริง มันไม่มีอยู่จริง มันเป็นไปได้ไม่ได้

ค่อนโลกเลย เขาเชื่อกันอย่างนี้ มหายานเชื่ออย่างนี้ เพราะอะไร เพราะว่าเขามีพุทธเกษตรเลยละ

นิพพานก็คือนิพพาน แต่นิพพานของเขายังนิพพานแล้วพุทธเกษตรขึ้นไปอีกนะ คือสูงกว่านิพพาน นิพพานยังมีสูงมีต่ำอีกนะ แต่เถรวาทเราไม่มี นิพพานคือนิพพาน เพราะในพระพุทธานุศาสน์ ศาสนาแห่งเสรีภาพ ศาสนาแห่งภราดรภาพ ศาสนาที่มีความเสมอภาค ไม่มีสูงไม่มีต่ำ เป็นโสดาบันคือโสดาบัน เป็นสกิทาคามีคือสกิทาคามี เป็นอนาคามีคืออนาคามี เป็นพระอรหันต์คือเป็นพระอรหันต์ แตกต่างเฉพาะอำนาจาสนา

แตกต่างกันเพราะว่าพระอรหันต์เอตทัคคะ ๔๐ องค์คือความถนัดของพระอรหันต์ แตกต่างกันจากความถนัด จากความถนัดคือความชำนาญของแต่ละทาง แต่สิ้นกิเลสเสมอกัน เสมอกันโดยความเป็นพระอรหันต์ เสมอกันโดยเสรีภาพ ภราดรภาพ เสมอกันหมด ไม่มีใครสูงกว่าใคร ไม่มีใครต่ำกว่าใคร นี่เป็นสัจจะเป็นความจริงในการประพฤติปฏิบัติ

ครูบาอาจารย์ของท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านพูดมากกว่านี้ละ ใ้พวกเราบอกว่าคุณพระอรหันต์ คุณพระอรหันต์เตวิชโช มีแต่ละประเภท

หลวงปู่มั่นท่านบอกมีประเภทเดียว ประเภทที่ความเป็นพระอรหันต์ แต่ใช้ประเภทที่แยกออกไป แยกออกไปต่างหาก นี่หลวงปู่มั่นท่านพูดขนาดนั้นเลย นี่เวลาเป็นความจริง เพราะเรามีความจริงใจ เป็นความจริงตรงไหน

ปู่ชนคนหนา เราเป็นปู่ชนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย แล้วถ้าเป็นพระโสดาบันขึ้นมาไม่รู้เลยนะ อีก ๗ ชาติ ถ้าใครเป็นพระโสดาบัน ความเป็นพระโสดาบันมันประกาศกลางหัวใจเอง คนเป็นพระโสดาบันก็ต้องเป็นพระโสดาบันด้วยมรรคด้วยผลในใจของตนเอง เวลามันเป็นขึ้นมา คุณสมบัติความเป็นโสดาบันไม่รู้เลยเกิดอีก ๗ ชาติ รู้เลยนะ รู้โดยข้อเท็จจริงเลย เราเป็นอกุปปธรรม เป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นพระโสดาบันยังรู้ขนาดนั้นนะ

นี่เป็นพระอรหันต์แล้วยังกลับมาเกิดอีก โอ้ย! งง งงแตกเลย แต่มันเป็นความเชื่อ เพราะเราเป็นชาวพุทธนะ เราอย่าปิดกั้น อย่าปิดกั้นว่าของเรา เราต้องศึกษา เถรวาทต้องศึกษาแต่ธรรมวินัยของเรา ศึกษาแบบธรรมวินัยที่พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ท่านทำสังคายนามาแล้วส่งต่อกันมา แต่ถ้าเป็นความเชื่อทางอื่นเราก็ศึกษา แล้วตอนนี้โลกเจริญ การค้นคว้าของเราได้ง่าย

เรื่องนี้ที่แรกเราก็แปลกใจใจ เอ๊ะ! ทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนี้ พอเราศึกษาจากความเชื่อของฝ่ายมหายาน ของความเชื่อต่างๆ เราถึงเข้าใจ พอเข้าใจแล้ว อืม! ถ้าคนไม่เข้าใจแล้วมันคนละนิกาย คนละความเชื่อ มันจะเกิดความขัดแย้งกัน ใ้ความเชื่อนะ

เวลาเป็นความจริง มันมีในมหายานมีตันตระ ความเชื่อของลัทธิหนึ่งเขาจะมีพระพุทธรูปอย่างนี้ แล้วมีผู้หญิงเปลือยกายโอบกอดตลอดเวลา ถ้าเราไม่รู้ เราไปเห็นเข้าเราก็คิดว่าคนอื่นเขามากลั่นแกล้ง แต่ในความเชื่อของเขา เขาจะโชว์ว่าเป็นพระอรหันต์ไม่มีกิเลส แม้แต่ผู้หญิงเปลือยกายมาอ้อมล้อมอยู่มันก็กระตุ้นกิเลสไม่ได้ นี่คือการเชื่อ ความเชื่อที่จะโชว์ใจว่าสิ้นกิเลส นี่คือการเชื่อแต่ละความเชื่อในพระพุทธรศาสนาเยอะนะ

ฉะนั้น ใ้ความเชื่อที่ว่าพระอรหันต์กลับมาเกิดอีกได้ก็มีความเชื่อหนึ่ง แต่ในข้อเท็จจริงมันไม่มี ในข้อเท็จจริงสิ้นกิเลสไปแล้ว

คนที่เกิด เกิดจากอะไร เกิดจากอวิชชาคือความไม่รู้ คือกิเลส แล้วคนที่สิ้นกิเลสไปแล้วมันจะเกิดได้อย่างไร เหมือนไข่ ไข่ที่ไม่มีเชื้อมันฟักได้ไหม ไข่ที่จะเชื่อฟักเป็นตัวได้มันต้องผสม

พันธุ์มันถึงพริกได้ 'ไข่ที่ไม่ได้ผสมพันธุ์ เวลาไข่ออกมาแล้วไปพริกเน่าหมด เป็นตัวไม่ได้ มันไม่มีเชื้อ พระอรหันต์ไม่มีเชื้อ ไม่มีวิชา ไม่มีกิเลสในใจ มันเกิดได้อย่างไร เอาอะไรมาเกิด มันไม่มี

แต่เนื่อบอกว่ากลับมาเกิด

กลับมาเกิด มันก็เป็นความเชื่อความเห็นของเขา แต่ถ้าเป็นความจริงไม่มี พระอรหันต์ ตั้งแต่สิ้นกิเลสแล้ว ทั้งสิ้นกิเลสแล้วมีชีวิตอยู่นะ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเวลาไปลาองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน นั้นนะพระอรหันต์กับพระอรหันต์คุยกัน พอพระสารี บุตรไปลา ไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “สา รीบุตร ให้สมควรกับเวลาของเธอเกิด”

พระโมคคัลลานะโดนทุบตายแล้วนะ รวมร่างไปลาพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า “โมคคัลลานะ ให้สมควรแก่เวลาของเธอเกิด”

สมควรแก่เวลาคือสมควรแก่ตัวตนของตน ใครสร้างเวรสร้างกรรมมาอย่างไร อายุขัย ของคนมันไม่เหมือนกัน อย่างพวกเราที่มีความทุกข์กันอยู่นี้ก็บอกว่า “พรุ่งนี้ค่อยตายได้ไหม วันนี่ยังไม่สำเร็จก็ขออีกวันหนึ่งได้ไหม” ตรงนี้มันเป็นต้นเหตุคือการต้อรอง มันไม่สมควรแก่เวลา ไม่สมควรกับความเป็นจริง

ความเป็นจริงคือความเป็นจริง ใครจะไปยื้อไปเปลี่ยนแปลงมันไม่ได้ มันเป็นความจริง ของมันอยู่อย่างนั้น ฉะนั้น พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะท่านสิ้นกิเลสของท่านโดยสมบูรณ์ แบบแล้ว แต่ด้วยเศษกรรม เศษกรรมของพระโมคคัลลานะไปโดนใจรูปตาย พระสารีบุตรก็ ด้วยบุญด้วยกรรมของท่านจะไปแก้ไขแม่ เพราะแม่เป็นมิจฉาทิฎฐิ นี้เป็นพระอรหันต์นะ ไป แก้ไขแม่ เวลาไปถึงแม่เห็น “อ้อ! ลูกเราบวชตั้งแต่หนุ่มจนแก่ สงสัยจะมาสึก สงสัยเปื้อนแล้วละ” พระอรหันต์นะนะ

สุดท้ายแล้วเข้าไปนะ เป็นโรคประจำตัว โรคถ่ายท้อง ถ่ายเป็นเลือด หัวค้ำเทวดามาแล้ว แสงพุ่งเข้ามาในห้อง แม่เห็นแล้วตกใจเลยเข้าไปถาม “ลูก ใครมา”

“เทวดา”

เขาเป็นพรหมไง พอเที่ยงคืนมา แสงสว่างกว่านั้นมา เข้าไป

“ใครนะ”

“พรหม”

เขากราบอยู่ แม่กราบพรหมอยู่ แต่พรหมเป็นผู้อุปัฏฐากพระสารีบุตร เป็นผู้อุปัฏฐากบาตรพระสารีบุตร พอเห็นสิ่งที่พ่อแม่เคารพบูชาอยู่กลับเป็นลูกศิษย์ลูกหาของตนถึงได้หุตาสว่างขึ้นมา ฟังเทศน์ลูกชายจนได้เป็นพระโสดาบันนะ

นี่เวลาเป็นขึ้นเป็นตอนขึ้นมา สิ่งทีเวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ให้สมควรแก่เวลาของเธอเกิด” แล้วก็ลาธาตุ ลาวิญญู กามภพ รูปภพ อรูปภพ จบ ไม่มีการกลับมา เป็นวิวิญญู จะไม่กลับมา ๓ โลกธาตุตั้งแต่โลกมนุษย์ ไม่มี เป็นไปไม่ได้

แต่ถ้าเป็นความเชื่อของเขา ความเชื่อมั่นไม่มีความจริงรองรับ ไม่มี

ความจริงของเรามีความเชื่อ มีธรรมวินัยรองรับ มีธรรมวินัยไปรองรับ เพราะพวกเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากแล้วมาศึกษาๆ กัน แบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็มีของท่าน เวลาท่านศึกษาธรรมและวินัยเป็นความเชื่อ แล้วท่านประพฤติปฏิบัติจนเป็นความจริงในใจของท่านขึ้นมา จนเป็นความจริงในใจของท่านขึ้นมา

แล้วความจริงมันยิ่งกว่าความเชื่อ ความจริงมันประกาศในใจของครูบาอาจารย์ของเรา แล้วความจริงอย่างนี้มันกังวานลือลั่นในหัวใจ แล้วมันจะเป็นความเชื่อ เป็นความที่เขาเชื่อว่า พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรจะกลับมาเกิดอีก เป็นไปไม่ได้ ไม่มี ไม่มีอยู่จริง

นี่เป็นความเชื่อของเขา เราจะบอกเป็นความเชื่อ แล้วถ้าบอกไม่มีๆ บอกว่ามันไม่จริง แต่เขาก็เชื่อ แล้วมหายานเชื่ออย่างนี้ ในเมืองจีนพันกว่าล้านเขาเชื่อของเขาอย่างนี้ แล้วเราจะไปปล้ำล้างความเชื่อในสมองเขาได้ไหม กระแสสังคม เห็นไหม ไม่ได้หรอก เราจะบอกว่ามันเป็นความเชื่อ แต่กระแสมันกว้างขวางมากนะ

แต่ในเถรวาทของเรา ในสังคมพุทธของเราในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พวกที่เป็นเถรวาทด้วยกัน เรามีความเชื่ออย่างนี้ พอมีความเชื่ออย่างนี้บ๊อบ เขามีความเชื่ออย่างนั้นแล้วเขาก็บอกว่ามันมหัศจรรย์กว่าของเราไง มันมหัศจรรย์กว่ากรรมฐาน มหัศจรรย์กว่าเถรวาท เถรวาทนี่คับ

แคบ มีความคิดเล็กๆ แล้วก็นุรักษ์นิยมกันไว้ ใจของฉันนี่นะ ใจโฮ! มันยิ่งใหญ่ แล้วจะเอาความยิ่งใหญ่มาดหัวใจพวกอนุรักษ์นิยมเล็กๆ นี้

อนุรักษ์นิยมเล็กๆ แต่มันมีความจริง มันมีความจริงจากครูบาอาจารย์ของเราที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง แล้วถ้าคนปฏิบัติตามความเป็นจริงแล้ว ถ้ามันเป็นโสดาบันนี่อีก ๗ ชาติ เป็นสกิทาคามีนี่อีก ๓ ชาติ เป็นพระอนาคามีไม่มาอีกแล้ว ไปเกิดบนพรหม แล้วไปเกิดอย่างไรเกิดบนพรหม เอ็งรู้จักพรหมไหม เอ็งเคยเห็นพรหมหรือเปล่า ถ้าพระอนาคามีไปเกิดบนพรหม ถ้าสิ้นไม่กลับมาเกิด เพราะวิวิฏฐะ

เห็นไหม ที่เราพูดไว้ ธรรมะเหนือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติคือวิวิฏฐะ ธรรมะเหนือหมดเหนืออกามภพ รูปภพ อรูปภพ ธรรมะเหนือธรรมชาติ เพราะธรรมชาติคือวิวิฏฐะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ใจ นิพพาน จบ เหนือธรรมชาติ เหนือ ๓ โลกธาตุ สัจจะความจริงเป็นสัจจะความจริง เอวัง